

НАШЕ ЖИТТЯ

ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА
В ЛИПНІ 1967 РОКУ

ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО ПРАВЛІННЯ
УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ГЛУХИХ

ВИХОДИТЬ
ЩОСУБОТИ

№ 19 [815] | Субота, 7 травня 1983 року | Ціна 2 коп.

НЕМЕРКНУЧИЙ ПОДВИГ

ДО 38-ї РІЧНИЦІ ПЕРЕМОГИ РАДЯНСЬКОГО НАРОДУ
У ВЕЛИКІЙ ВІТЧИЗНЯНІЙ ВІЙНІ 1941—1945 РОКІВ

Серед історичних подій XX століття Перемога радянського народу у Великій Вітчизняній війні займає особливе місце. Ця війна була найважчою і найжорстокішою з усіх воєн, що їх будь-коли переживала наша Батьківщина. В ній вирішувалося питання про існування першої в світі соціалістичної держави.

1.418 днів і ночей йшли радянські люди шляхами Великої Вітчизняної війни. Йшли через небачені незгоди, втрати, йшли, не шкодуючи сил і самого життя в ім'я торжества правого діла. І перемогли. І з честю витримали найсуворіші випробування.

Справді народна, воїстину Вітчизняна

Початок Великої Вітчизняної війни для нашого народу виявився надзвичайно важким. Сильний і підступний ворог, використавши фактор раповості, незавершеності оборонних заходів СРСР, перевагу в кількості військ і озброєння, у перші місяці війни вторгся далеко на територію Радянського Союзу. Гітлерівські війська загарбали Прибалтику, Білорусію, значну частину України, західні області РРФСР. Вони підійшли до Ленінграда, створили загрозу столиці нашої Батьківщини Москві.

Комуністична партія, яка з перших днів очолила опір військам агресора, підняла на захист соціалістичної Вітчизни весь народ. Війна проти фашистської Німеччини відразу перетворилася на справді всенародну, стала воїстину Вітчизняною. Героїчна боротьба проти німецько-фашистських загарбників розгорнулася і на фронті, і в тилу.

Створювалися нові формування військ, в які з перших днів війни влилися мільйони патріотів самовідданих бійців. Цементуючою силою Збройних Сил стали комуністи і комсомольці. За короткий строк в діючу армію влилося 36 дивізій ополченців. Розгортався партизанський рух. Це був справжній другий фронт у тилу ворога, де діяло більше мільйона бійців — понад 6 тисяч 200 партизанських загонів і груп.

Разом із чоловіками, батьками і братами в лавах армії і народних месників героїчно билися радянські жінки-снайпери, розвідниці, санітарки, зв'язківці, льотчиці і навіть танкісти. Близько 600 тисяч їх було лише в складі Радянської Армії.

Мужньо билися за свою соціалістичну Батьківщину воїни всіх націй і народнос-

тей країни. Було сформовано і відправлено на фронт більш як 80 національних дивізій.

Одним з найскравіших свідчень всенародного характеру війни проти гітлерівських загарбників стала непорушна єдність фронту і тилу. Ті, що не були на фронті — від малих до старих, — працювали для фронту, показуючи при цьому високі зразки мужності і героїзму. Протягом тільки другої половини 1941 року на схід країни було перебазовано понад півтори тисячі великих, головним чином воєнних підприємств, які через кілька місяців, а то й тижнів уже починали працювати на війну.

З честю витримав випробування війною і довів свою життєздатність наш колгоспний лад. Було втрачено величезну кількість посівних площ, в армію пішла найбільш працездатна і кваліфікована частина сільсько-го населення, не вистачало техніки, пального, але й в цих умовах колгоспи і радгоспи забезпечували армію і цивільне населення продовольством, а промисловість — сировиною.

Так у роки тяжких випробувань наш народ постав перед усім світом, як народ-воїн, народ-богатыр, народ-переможець.

«За Батьківщину»

З цими словами йшли у бій і перемагали мільйони радянських патріотів. Безсмертно славою вкрили себе захисники Брестської фортеці, Перемишля, Ленінграда, Києва, Одеси, Севастополя, Ленінграда...

Опір Радянських військ ворогові наростає з кожним днем — під Лугою і Смоленськом, біля Єльні і на Дніпрі... Кожний метр радянської землі давався фашистським загарбникам ціною величезних втрат. Уже на листопад 1941 року вони досягли, за даними Генштабу гітлерівських сухопутних військ, 800 тисяч чоловік.

У битві за Москву було поховано гітлерівський план «бліцкригу» і в очах усього світу розвінчано легенду про «непереможність» фашистської армії. Покладено початок корінному повороту у ході війни.

Круто змінила обстановку на радянсько-німецькому фронті на користь наших військ перемога під Сталінградом. Вона стала величезним вкладом у досягнення вирішального перелому у війні. З цього часу Радянська Армія міцно захопила стратегічну ініціативу і утримувала її до повної капітуляції фашистської Німеччини.

Після Сталінградської перемоги почалося вигнання загарбників з радянської

землі. Але попереду були ще жорстокі, кровопролитні бої — під Курськом, на Дніпрі, під Корсунь-Шевченківським, Ленінградом, у Білорусії і Прибалтиці, битви за визволення від фашистського іга народів Європи, розгром ворога в його власному лігві і встановлення Червоного Прапора Перемоги над рейхстагом — у столиці поверженого гітлерівського рейху.

Перемога, 40-річчя якої незабаром відзначає тим же увесь світ, була завойована під керівництвом Комуністичної партії. Це була перемога радянського ладу, соціалістичної ідеології.

Виконуючи інтернаціоналістський обов'язок

Тепер дехто на заході намагається фальсифікувати події другої світової війни, витравити з пам'яті народів всесвітньо-історичну, гуманістичну, інтернаціоналістську роль, що її відіграв радянський народ у роки цієї війни, найважливішою складовою частиною якої стала Велика Вітчизняна війна.

Героїчна, кровопролитна, багаторічна битва радянських людей за свободу і незалежність рідної соціалістичної Вітчизни з перших днів надала другій світовій війні характер визвольної боротьби народів проти фашистської чуми. Зламавши хребет гітлерівському звіру, на військову міць якого працювала економіка майже всієї Європи, саме перша в світі соціалістична держава трудящих врятувала не тільки європейський, а й інші континенти від фашистської навали, врятувала світову цивілізацію.

Завершивши в 1944 році визволення рідної землі, Радянська Армія спільно з силами національно-визвольного руху європейських країн безпосередньо почала вигнання загарбників з території підкорених ними держав. Потім, вступивши у війну проти імперіалістичної Японії, Країна Рад простягла руку братерської допомоги народам Китаю і Кореї.

Радянська Армія повністю або частково очистила від німецько-фашистських і японських окупантів територію дванадцяти європейських і азійських держав. Здійснюючи свою велику визвольну місію, більш як мільйон відважних синів і дочок радянського народу полягли смертю хоробрих за межами своєї Батьківщини.

І якщо Європа майже 40 років користується благами миру, то цим вона великою мірою зобов'язана безприкладному визвольному подвигу, здійсненому радян-

ськими людьми в грізні воєнні роки.

Вся післявоєнна історія яскраво засвідчила нездоланність суспільного прогресу, незворушну життєздатність пролетарського інтернаціоналізму — однієї з рушійних сил цього прогресу. Інтернаціоналізму, який і в наші дні виступає могутнім фактором у боротьбі трудящих світу проти імперіалізму, проти агресії, за мир і демократію, за національне і соціальне визволення.

За мир і безпеку народів

Перемога над фашистською Німеччиною, а потім над імперіалістичною Японією підтвердила абсурдність чийх би то не було претензій на світове панування. Це тим більше очевидно сьогодні, в умовах існування могутньої соціалістичної співдружності, неухильного зростання міжнародного комуністичного, робітничого, національно-визвольного руху, посилення ролі миролюбних країн, що розвиваються в умовах розгортання в небачених масштабах всесвітнього походу народів за мир, проти гонки озброєнь, проти агресивної політики імперіалізму, насамперед Сполучених Штатів Америки. Будь-які претензії на гегемонію, на імперіалістичний диктат приречені в наші дні на провал.

Однак хід світових подій — і в перші післявоєнні роки, і пізніше, і, особливо, останнім часом — свідчить, що імперіалізм через його агресивну природу залишається постійним джерелом воєн, збройних конфліктів, міжнародної напруженості.

Тому Комуністична партія постійно піклується про підвищення обороноздатності країни і бойову готовність її Збройних Сил.

Свої великі відповідальні завдання щодо захисту соціалізму і миру Збройні Сили СРСР виконують нині в єдиному строю братніх армій держав — учасниць Організації Варшавського договору.

Тепер у лавах захисників нашої Батьківщини стоять уже сини й онуки героїв Вітчизняної війни. Вони не пройшли суворих випробувань, що випали на долю їх батьків і дідів. Але вони вірні героїчним традиціям Радянської Армії, радянського народу. І кожного разу, коли того вимагають інтереси безпеки країни, захисту миру, коли треба допомогти жертвам агресії, радянський воїн постає перед світом як безкорисливий і мужній патріот, інтернаціоналіст.

О. ЛЕБЕДЄВ.

Вічний вогонь — не горіння метану.
Вічний вогонь — негасимі плачі.
Вічний вогонь — незагоєна рана
Ніє до щему і вдень, і вночі.
Вічний вогонь — це вдовині сльози,
Блиск передчасно посріблених скронь.
Вічно палає крізь бурі і грози
Символ безсмертя людського — вогонь.
Вічний вогонь — лине голос мільйонів
Людей планети на цілі світи:
— Встаньте, живі, у могутні колони,
Мир на планеті навек зберегти.

Зіновій ГАРНИК.

На горбку, що над ярами
Поміж трав і полину,
Сонце променів руками
Гладить зірнулку ясну.
На облитому дощами
Обелісочку простім
Ані слова...
Тихо пам'ять
Нахилилася над ним.
І розмай квіток віночком
Обійняв трикутний стан,
Мов підняти його хоче —
Пробудись,
Солдате,
Встань...

Іван СТРОНСЬКИЙ.

Тернопільська область.

ВІДКРИТО ПАМ'ЯТНИК ВОЖДЕВІ

БОГУСЛАВ. 30 квітня місцева центральна площа імені Жовтневої революції розквітла прапорами, усмішками богуславців, які з квітами в руках прийшли сюди, на відкриття пам'ятника засновникові Комуністичної партії і Радянської держави В. І. Леніну. Ветерани Комуністичної партії і праці, трудівники промислових підприємств, установ і організації міста, хлібороби сіл району, учні зібралися на мітинг, присвячений знаменній події.

Вступним словом мітинг відкрив перший секретар Богуславського райкому Компартії України В. Р. Швєц. Лине велична мелодія Інтернаціоналу. Повільно опускається полотно, і поглядом присутніх відкривається горда і велична постать вождя. Під мелодію пісні «Ленін завжди живий» лягають квіти до підніжжя пам'ятника, як данина немеркнучої любові і поваги

трудівників до вождя світового пролетаріату.

З привітаннями до учасників святкового мітингу звернувся заступник голови обласного комітету Л. І. Хорозова.

Ветеран Комуністичної партії, кавалер ордена Леніна Д. Г. Панников, кавалер двох орденів Трудової Слави, ткаля суконої фабрики М. Т. Хальчицька, кавалер двох орденів Леніна, бригадир колгоспу імені Жданова М. Я. Шншка, відмінник народної освіти УРСР, вчителька Богуславської середньої школи № 1 З. П. Титаренко, перший секретар райкому комсомолу Микола Тимошенко говорили про вірність ідеалам ленінізму, про рішучість трудящих наполегливою працею втілювати в життя заповіти вождя, рішення XXVI з'їзду КПРС.

Н. ДАНИЛЕНКО.

Київська область.

ВИХОВУВАТИ АКТИВНІСТЬ

З великим патріотичним піднесенням сприйняли нечуваючі трудівники Вінницького УВП проект нового Закону «Про трудові колективи і підвищення їх ролі в управлінні підприємствами, установами, організаціями». Уже в перший день після надрукування його в пресі в усіх бригадах і дільницях пройшли загальні збори, на яких агітатори роз'яснювали значення цього важливого документа. Так, перед трудівниками мотально-в'язальної і закрийної дільниці виступили майстер-вихователь М. С. Левицька і агітатор І. А. Горбатий, а на швейній — заступник директора УВП з виховної роботи С. К. Баланюк і бригадир Н. С. Боса.

Наступного дня проект Закону обговорював весь колектив підприємства у Червоному кутку. З доповіддю перед учасниками зборів виступила директор УВП Г. П. Громова. Потім один за одним на трибуну виходили робітники. Першим взяв слово бригадир фарбувальної дільниці Михайло Бондаренко.

— Ми, трудівники, — сказав він, — уважно вивчили цей важливий документ і заявляємо, що майбутній Закон СРСР про трудові колективи ще більше допоможе нам відчувати велич своєї праці, значення кожного трудівника в нашій країні, силу колективу.

Голова профкому Н. Є. Софіїв у своїй промові відмітив, що колектив Вінницьких трикотажників міцний і згуртований, працює енергійно і з року в рік виконує виробничі плани з усіх показників.

Обговорюючи проект нового Закону, трудівники підприємства задоволили, що докладають ще більше зусиль на дострокове виконання завдань одинадцяті п'ятиріччя.

І. ШАПЕЄВ,
м. Вінниця.

ГАРАНТІЯ НАШИХ ПРАВ

Проект Закону СРСР про трудові колективи викликав великий інтерес у трудівників Одеського виробничого об'єднання «Електрик».

На виробничих зборах, що пройшли тут, підкреслювалось: не може бути байдужого ставлення до тих, хто живе за рахунок суспільства. Треба бути вимогливішим, суворішим до нероб та прогульщиків.

Директор об'єднання Г. В. Баранов звернув увагу на те, що колективи мають чималу силу, великий вплив, вони в змозі вирішувати найскладніші питання. Ось чому слушною стане така пропозиція до проекту Закону СРСР про трудові колективи і підвищення їх ролі в управлінні підприємствами, установами, організаціями: узаконити колективну відповідальність за зміцнення дисципліни.

З великою зацікавленістю вели розмову на зборах наші товариші. Відчувалося, що їх хвилює ця важлива тема. Радує всіх: новий документ гарантує розширення прав трудових колективів, підвищує їх відповідальність за ефективність і якість роботи, зміцнення виробничої дисципліни. Усе це — запорука нашої кращої праці.

Ю. ГЕР,
м. Одеса.

КОЖНОМУ — ПРОПОРЦІЙНО ВНЕСКУ

Однією із складових частин дієвості комплексної системи управління якістю продукції є розвиток соціалістичного змагання і впровадження організації праці за єдиним бригадним нарядом із застосуванням коефіцієнта трудової участі.

Вперше нову форму організації праці застосували на Дніпропетровському заводі металургійного устаткування. Передовий досвід почали вивчати згодом усі підприємства області, в тому числі й наше.

Два роки тому перші бригади було організовано на рукавичній дільниці. Згодом з'явилися ще дві бригади на розкрийній дільниці, і, зрештою, чотири бригади створили на костюмній дільниці.

До вибору керівників під-

ходили ретельно. Враховували освіту, практичний досвід роботи, вміння керувати колективом, особистий авторитет. Ними, в основному, стали випускники Київського технікуму легкої промисловості: Гудиліна, Дерев'янка, Федірко, а також кращі робітники УВП Скопель, Закурдаєва та інші.

Комсомольці та молодь підприємства створили свою комсомольсько-молодіжну бригаду, яку очолила Тетяна Демчик.

Нині на УВП палічується десять бригад, що працюють за методом єдиного наряду. До їх складу входить 70 процентів всіх працюючих. Щомісяця на засіданні бригади оцінюється внесок кожного у загальну справу, враховується додержання трудової дисципліни

та техніки безпеки, якість продукції і оволодіння суміжними операціями.

Наприклад, в бригаді № 1 костюмного цеху П. Басанська тривалий час виготовляла недоброякісну продукцію, а В. Полева запізналася на роботу. Рада бригади зменшила коефіцієнт трудової участі для цих товаришів на 20—30 процентів і збільшила премію передовим робітникам бригади: В. Ониську, М. Волошиній та О. Котомкіній.

Переглянуто положення про соціалістичне змагання між бригадами, збільшено суму премії і кількість місць для кращого стимулювання членів колективу.

Так, за підсумками першого кварталу нинішнього року двічі виходили переможцями серед колективів

костюмної дільниці бригада Федірко, з розкрийної — бригада Богданової.

Підбиття підсумків соціалістичного змагання проводиться за бальною системою. При цьому враховується зростання продуктивності праці, стан трудової і виробничої дисципліни і техніки безпеки, санітарний стан робочих місць, участь у художній самодіяльності.

Переможці соцзмагання, що займають три призові місця, нагороджуються грошовою премією. Це помітно впливає на зростання продуктивності праці та на поліпшення якості продукції. Робітники зрозуміли: честь і повага за працю — у їхніх руках.

В. ДИШЛЮК,
головний інженер Дніпропетровського УВП.

На загальних зборах колективу бригади обрубників фасонного литва Харцизького машинобудівного заводу «Кращим за професією» названо В. О. Столбунова.

Колектив, де працює Володимир Олександрович, — один з кращих на підприємстві. Він відзначений Вимпелом за успіхи в соціалістичному змаганні на честь 60-річчя утворення СРСР.

Майже двадцять років працює В. О. Столбунов на заводі, п'ятнадцять з них — в цеху кольорового литва. Він досконало опанував свою професію. На дошці показників, що ввішана в цеху, проти його прізвища рідко коли з'являється цифра менша, ніж 150 процентів.

Готуючись до 50-річчя УТОГ, передовий виробничник працює з новим трудовим піднесенням.

Нещодавно йому вручили лист від редакції Харцизької газети «Соціалістична Батьківщина», в якому висловлена подяка за самовіддану працю і особистий внесок у практичне здійснення рішень XXVI з'їзду КПРС, а також побажання міцного здоров'я, високих виробничих досягнень на благо нашої Вітчизни.

Л. ГОРЧАКОВА,
перекладач
Макіївського
міжрайвідділу УТОГ.

Донецька область.

ДРУЖНИЙ КОЛЕКТИВ

ся» в колектив, стала тут своєю.

— Нещодавно мені присвоїли перший розряд, — розповідає Ніца. — Звичайно, опанувала свою професію за короткої проміжок часу. Допомогли мені в цьому і інженер-технолог цеху Л. К. Єфіменко, котра проводила зі мною навчання, а також досвідчені виробничниці Л. А. Кулаківська, Н. П. Кубишина, Т. Ф. Катугла.

Кілька хвилин тому ми бачили дівчат за роботою. На кожній з них спеціалка, голова акуратно пов'язана хусткою, що спадає на саміське чоло.

Серйозні, зібрані. Та ось вони відриваються від роботи — і вже веселі, усміхнені.

— Щоденно з конвейера сходять по 6-7 екскаваторів, — говорить Алла Серебряникова. — Всі вони широко використовуються в на-

родному господарстві не тільки нашої країни, але й далеко за її межами.

— Коли випаде нагода, завітайте в наш заводський музей, — запрошує Валентина Ніколенко. — Ви переконаєтесь, що нашу продукцію дійсно чекають в усіх кутках земної кулі: Туреччині, Чехословаччині, Угорщині, Польщі... А втім, важко перелічити всі країни, куди надходять наші екскаватори. Їх більше двадцяти. Отже, зрозуміло, що працюємо всі ми старанно, на совість, тримаємо, як кажуть, честь заводської марки на високому рівні.

Начальник дільниці Олександр Іванович Токарев не без гордості розповідає:

— Відгуки на нашу продукцію якнайкращі. Майже 60 відсотків виробів позначено державним Знаком якості. Наші екскаватори, представлені на виставках,

неодноразово завойовували грамоти. Словом, наш колектив і все підприємство докладає всіх зусиль, щоб дати продукції більше, кращої якості і з меншими затратами. І найголовніше — не зупинитися на досягнутому. Уже в четвертому кварталі нинішнього року розпочнемо випуск нової моделі екскаватора. Думаємо, що він буде значно кращий за своїх попередників.

У колективі, про який ми розповідаємо, чимало членів УТОГ, неодноразово виходив переможцем у внутрішньозаводському соціалістичному змаганні. Кожна трудівниця значно перевищує свої виробничі норми. Цьому сприяє не тільки досвід і висока професійна майстерність, але й дружна атмосфера, що панує в колективі.

Планові завдання квітня колектив достроково завершив. Щоденне виконання норми виробітку тут становить 110—120 процентів.

В. ГАЙДУК,

м. Київ.

ПРОДОВОЛЬЧА ПРОГРАМА: НАШ ВНЕСОК ЗАКРІПИТИ ДОСЯГНУТЕ

Двадцять п'ять років працює в колективі молочно-товарної ферми колгоспу «Україна» Велико-Новоселківського району член УТОГ І. Є. Зрожевський. Головна риса характеру Івана Євдокимовича — працелюбність, почуття відповідальності за виконання дорученої справи.

Коли вперше переступив поріг ферми, спочатку не все виходило у молодого тваринника. Але він вчився майстерності у своїх старших товаришів.

Завідуюча фермою А. В. Аксютенко охарактеризува-

ла І. Є. Зрожевського як людину, на яку можна покластися.

До 12 кілограмів молока на корову одержують передові доярки ферми А. П. Арал, Г. І. Коваль, Л. К. Перевертайло та інші. У цьому досягненні велика заслуга і доглядача худоби Івана Євдокимовича Зрожевського. Він піклується про те, щоб по 12—15 кілограмів молока надоювали всі трудівниці ферми.

В. КРУГЛЯК.

Донецька область.

ІІ ПОКЛИКАННЯ — ПОЛЕ

Галлина Шумилова — трудівниця колгоспу «Прогрес», що в Олександрійському районі на Кіровоградщині, розповідає:

— Минулий рік був не легким для хліборобів нашої області. Та все ж, незважаючи на несприятливі умови, ми зуміли виростити по 310 центнерів цукрових буряків з гектара. Звичайно, це досить скромний показник, і на нього ми не повинні орієнтуватися, думаючи про завтрашній день. Я

зі своїми подругами по ланці взяла зобов'язання виростити з гектара не менш як по 350 центнерів солодких коренів.

Цього успіху ми доб'ємось за рахунок умілого застосування органічних та мінеральних добрив, ретельного догляду за рослинами.

Моє покликання — поле. І йому я буду вірна все своє життя.

З. БЕРЕЖНА.

Кіровоградська область.

Хороший настрій у молодих виробничниць Сумського УВП Віри Тюпки, Ніни Волни та Валентини Гури (на знімку зліва направо). Це говорить про те, що праця їм на радість. А від цього залежить успішне виконання виробничої програми третього року одинадцяті п'ятиріччя.

Фото П. МІНЬКА.

Вечір передовиків

«Продовольча програма» — справа всенародна — під таким девізом проведено тематичний вечір у Лебединському будинку культури УТОГ, присвячений передовикам сільського господарства та промислових підприємств м. Лебедина.

З доповіддю на вечорі виступила працівник культури

кладу УТОГ П. М. Красовська. Вона підкреслила, що вмiла організація справи, повсякденна робота з людьми, — ось ключ до виконання важливих завдань, поставлених у Продовольчій програмі, а також рішеннях листопадового (1982 р.) Пленуму ЦК КПРС.

Про свій внесок у дальший розвиток сільського господарства, намічені завдань по виконанню Про-

дольчої програми говорили трудівники О. Г. Ткаченко і Г. І. Брюханов. З інтересом слухали учасники вечора і розповідь ветерана сільського господарства, члена УТОГ І. М. Величко.

На закінчення силами amatorів сцени Будинку культури був даний концерт художньої самодіяльності.

М. ЛУЖКОВ.

Сумська область.

НАВІЧНО В ПАМ'ЯТІ НАРОДНІЙ

ВІРИЛИ І ПЕРЕМОГЛИ

Перед війною в Черкасах існувала профтехшкола з 2-річним навчанням. В 1940 році до неї було зараховано 42 юнаків і 4 дівчат. Серед них була і автор цих рядків. Однак, наше навчання перервало війна — мрія здобути професію залишалася нездійсненою.

Як і нині, пам'ятаю той жаркий червневий день. У дворі профтехшколи зібралися учні і обговорювали екзамени, що мали ось-ось розпочатись. Кожний з нас думав про зустріч з батьками і друзями, про роботу в колгоспі чи на заводі. Дехто збирався в похід по Дніпру. Дівчата ж мріяли потрапити у рідному селі.

В нашій групі вчився розумний і веселий хлопець Микола Яблунівський. Там, де стояв він, завжди збиралося чимало учнів. Але на цей раз Миколи серед нас не було. Ми стояли і розмовляли, як раптом десь з-за будинків побіг Яблунівський і закричав: «Німіці напали, німіці!» На все життя

запам'яталися ці слова і його бліде, стривожене обличчя.

Так ми почули звістку про початок Великої Вітчизняної війни. Уже з перших днів кожна година видавалася нам довгою і чорною. І чим далі йшли дні, тим страшнішими приходили звістки з фронту.

Невдовзі місто перетворилося в фортецю. З залізничного і річкового вокзалів почали поступати перші поранені. Тоді ми добровільно пішли працювати на завод. Я трудилася вантажницею і здебільшого — у дві зміни.

Та ось через кілька днів на місто посипалися бомби. Земля аж здригалася від вибухів на території нашого заводу, а вранці біля ідальні ми бачили вбитих робітників, працівників ідальні. Того дня люди залишилися без сніданку.

У ту ж саму хвилину до мене підійшов хтось із керівників заводу і попросив, щоб я разом з дівчиною Грунею приготувала обід. Я від-

разу ж розгубилася, адже на таку кількість людей їжі ніколи не варила. Однак все приготували вчасно — пообідали всі робітники заводу і чимало призовників.

Незабаром підприємство евакуювали і учні пішли за місто рити окопи й будувати протитанкові укріплення.

Ворог підступав все ближче і ближче. Ніколи не забути тих днів, коли ми працювали під обстрілом фашистських літаків. Люди мертво падали на землю. В їхніх очах застигло німе запитання: за що?

Мешканців у місті з кожним днем зменшувалося. Смерть підстерігала кожного. Нас, глухих, залишилося всього четверо.

Через кілька днів разом з іншими трудівниками ми відправилися до Дніпропетровська. Побачивши нас, ворог розпочав обстріл знову. На щастя снаряди не влучали в теплохід, а розривалися позаду. Добиралася пілий тяжкий день.

В Дніпропетровську ми розгубилися і я залишилася сама. Більше не пам'ятаю нічого. Пригадую лише постійну втому і голод. Якось до мене в Запоріжжі підійшла старенька бабуся і дала окраєць хліба, а друга пляшку води. Тоді, підкріпившись, я знову рушила в дорогу.

Старі люди і діти їхали на підводах, всі інші йшли пішки. Так минула Перекоп, а від Джанкою до Нижньогірська добиралися товарняком... І тільки віра в перемогу, любов до Вітчизни допомогли мені здолати всі труднощі.

Про долю наших однокласників майже нічого не знаю. Іван Сафронів і Іван Білик сьогодні живуть в Запоріжжі. Колишня наша перекладачка Ірина Іванівна Остропольська трудиться на Черкаському УВП.

А інші? Я вірю: всі, хто залишився живим, в День Перемоги прийдуть до Вічного вогню і згадають всіх тих, хто виборив для нас цей щасливий день.

С. МЕЛАШ,
пенсіонерка,
м. Запоріжжя.

ЗВ'ЯЗОК БУВ НАДІЙНИЙ

Влітку того ж року Олексій у складі новоформованого стрілецького полку прибув до розташування військ Першого Українського фронту. Тут його призначили у роту зв'язківців.

Звіден і розпочався ратний шлях Олексія Фадейовича Чаусовського. З карабіном за плечима, телефонним апаратом та котушкою з телефонним кабелем Олексій разом з усіма солдатами брав участь у запеклих боях з ворогом на Сандомирському та Сандомирсько-Сілезькому плацдармах, забезпечуючи надійний зв'язок своїм командирам та военначальникам. Дійшов до Берліна. Звіден на танках їхній полк спільно перекинули у район повстання Праги. Тут, у столиці Чехословаччини, Олексій Фадейович і зустріч звістку про Перемогу.

Весною 1944 року Олексій Чаусовському виповнилося вісімнадцять років і він приїє до військомату заяву, щоб його послали на фронт громити німецько-фашистських загартників. Він мав довідку, що влучно стріляє та знайомий з технікою зв'язку.

У воєнкоматі йому порадили зачекати, і згодом Олексія направили у школу снайперів.

Олексій Фадейович Чаусовський кавалер ордена Червоної Зірки, медалі «За визволення Праги» та інших бойових нагород.

Піни він плідно трудиться завідувачем сектором відділу виробів СПКТБ УТОГ.

В. ЦЕРБАНЮК,
м. Київ.

УРОК ІСТОРІЇ

Минуло вже 38 років, але не забувається лихоліття Великої Вітчизняної війни. І нині, напередодні свята великої Перемоги, мимоволі згадується, яким був повернений рейхстаг у травні 1945 року.

Вікна закладено цеглою, де-не-де залишено шліпни, що слугували за білиниці. Повсюдно, низу до верху, просвічувалися наскрізні отвори, покривля даху в багатьох місцях була ушкоджена. Фашистська цитадель, неначе поранений солдат рейху, стояла на колінах і стояла від вітру.

Вагомий внесок у перемогу зробили всі роди військ. Але приємно відзначити і результати нашої роботи — добре потрудилися артилеристи. Недарма артилерію називають богом війни. Під її нищівними ударами не встояла жодна фашистська фортеця.

Назавжди запам'ятався Прапор Перемоги, піднятий над фашистським лігвом. Дух перехоплювало! Адже це символ бойової звитяги і живих і мертвих. Цей прапор ніс на собі спалахи мартенівських плавок дале-

кого тилу, світанки натруджених колгоспних і радгоспних полів, відлуння партизанських рейдів.

Таким мені здавався вистражданий довгожданний Прапор Перемоги. Він гордо майорів і кликав до себе народи.

На мою долю випало бути учасником тих далеких, але завжди свіжих у пам'яті героїчних днів. Тут, недалеко від рейхстагу, я був тяжко поранений. Лікувався в різних госпіталях, переїжджав з одного міста до іншого. Не зміг тоді одержати медаль «За взяття Берліна». Але через багато років нагорода відшукала мене. Минулого року її урочисто вручили мені у день свята Перемоги. За участь у боях по розгрому фашистських військ і за взяття Берліна я також був нагороджений орденом Олександра Невського і відзначений подякою Верховного командування.

Ці спогади спонукали мене нагадати деяким заокреанським панам, які так прагнуть військової переваги і виношують підступні плани нової війни, урок історії. Нічого у вас не вийде! Радянський Союз і країни соціалістичної співдружності вміють постояти за себе. Ця істина не потребує перевірки.

В. ПЛИТА,
колишній командир батареї, член УТОГ, вчитель Київської спецшколи-інтернату № 9.

Навіки увічались славою партизанські загони, що діяли на Україні в період Великої Вітчизняної війни. Особливо відзначилось з'єднання під командуванням С. А. Ковпака і комісара С. В. Руднева.

Влітку 1943 року партизани здійснили свій історичний похід у Карпати, де знищили великі запаси пального, яким забезпечувалась фашистська армія.

Цій темі присвятив своє полого одеський художник, член нашого Товариства Валентин Людвік.

На знімку: В. Людвік у майстерні.
Фото П. МІНДЕЛЯ.

Вік у нього вже пенсійний, та не старіє душа ветерана — колишнього воїна, захисника Сталінграда. Як і раніше, життя Василя Опанасовича Фомичова сповнене турботами про Товариство, умови праці нечуючих, їх побут, дозволяя. Він частий гість у клубі глухих Полігівського міжрайвідділу.

С. МАРЧЕНКО,
м. Запоріжжя.

Всі ми добре знаємо героїв Громадянської і Великої Вітчизняної воєн Павла Корчагіна та Олексія Маресьєва. Та мало хто знає про білоруську героїню Зінаїду Михайлівну Туснолобову-Марченко, котру сміливо можна назвати їхньою сестрою. Про подвиг, який здійснила вона, розповідає у своїй книзі «Круті версти» письменник В. Лисевський.

У документальній повісті йдеться про те, як в одному сибірському місті дівчина Зіна покохала українця, лейтенанта Марченка. Але на заводі їхнього щастя стала війна. Першим пішов на

фронт Посип Марченко, потім, через кілька місяців, йде захищати рідну землю і Зіна. Після закінчення медкурсів її направляють на Воронежський фронт, де дівчина виносить на своїх плечах 123 поранених солдатів!..

Це справжній факт. Подвиг З. Туснолобової був відзначений орденами Червоного прапора і Червоної зірки, численними бойовими медалями, а згодом їй присвоєно звання Героя Радянського Союзу.

В дні важких боїв грізно-го 1942 року вона стає в ря-

ди комуністів. В одному з боїв загинуло багато бійців, поліг сам командир... Важко пораненою була й Зіна. Від втрати сил дівчина впала в сніг і тільки через декілька годин її знайшли розвідники!..

Майже півтора року лікарі боролися за її життя. Після восьми складних операцій Зінаїда позбулася рук і ніг. Однак, всім смертям на зло, вижила! Рідним правди не несада, боялася завдати болю. Відповіла лише на лист чоловікові. Просила забути все — не хоті-

НОВІ ВИДАННЯ ЛІТОПИС ГЕРОЇКИ

Где гремели орудия. Київ, «Мистецтво». Ціна 4 крб. 80 коп.

Фотоальбом розповідає і про сьогоднішні дні на Україні, і про ті місяці, де проходили жорстокі бої в період Великої Вітчизняної війни. Документальні фотографії суворих років і звилюючі відображення пам'ятників створюють яскраву композицію, в якій чітко звучить основна ідея твору: «Ніхто не забутий, ніщо не забуде».

В. Орлянкин. До Волги чотире шага. Київ, «Мистецтво». Ціна 35 коп.

Історична битва під Сталінградом є важливою подією, що визначила корінний перелом в ході Великої Вітчизняної війни. Книга колишнього фронтового кінооператора, заслуженого діяча мистецтв УРСР, лауреата Державної премії СРСР розповідає про те, як на берегах Волги увіковічнилися подвиги бійців Червоної Армії.

Я прошег по той войне. Москва, «Советский художник». Ціна 1 крб.

Це видання продовжує серію «Художники — учасники Великої Отчественной войны — о войне». Образи тих, хто боровся за пе-

ремогу, бойові епізоди — все це репродукції художників-фронтовиків, які були не спостерігачами, а скоріше всього, учасниками тих страшних подій, що назавжди увійшли в історію нашої країни. І в цьому — особлива цінність їхніх творів.

Московские художники в дни Великой Отечественной войны: воспоминания, письма, статьи. Москва, «Советский художник». Ціна 2 крб. 40 коп.

Мета цього збірника — дати повне уявлення про світосприймання художника-солдата на війні. Основну частину книги становлять спогади московських художників-фронтовиків, які в більшості написані на основі щоденникових записів. Правдивість спогадів полягає в тому, що в них викладено перш за все те, що помітило око художника — індивідуальне відображення психології народу в період Великої Вітчизняної війни.

Всі ці видання можна придбати в Київському магазині «Мистецтво» № 49 та в книгарнях інших міст республіки.

Л. ЗАХАРКЕВИЧ,
м. Київ.

ЖІНКА З ЛЕГЕНДИ

долося онуків. І весь цей час Зінаїда Михайлівна не переставала виступати перед молоддю. Вона служила для неї прикладом мужності і оптимізму, сильної волі й незламності.

долося онуків. І весь цей час Зінаїда Михайлівна не переставала виступати перед молоддю. Вона служила для неї прикладом мужності і оптимізму, сильної волі й незламності.

Скільки болю, мук — фізичних і моральних — вилежала ця жінка і незламна жінка. Деякі рядки книги, написані пеначе кров'ю, неможливо читати без сліз!..

Після покращення, Зінаїда зробила особливі протези рук і ніг. Зібравши всю свою волю і мужність, навчилася знову ходити, писати, збирати в лісі гриби. Поралася по господарству. Та ось після закінчення війни її відшукав Посип Марченко... Щасливе подружжя виростило двох дітей, діж-

Померла З. М. Туснолобова-Марченко нещодавно, на 60-му році життя. Згадуються її останні слова:

— Хочу, щоб мої діти, діти моїх дітей, онуки моїх онуків не знали, що таке війна!

Такою була за життя ця жінка з легенди. Такою вона залишилась в наших серцях назавжди.

Н. АКСЮК,
Полтавська область.

ЕНТУЗІАСТИ КУЛЬТОСВІТНОЇ РОБОТИ ПРАЦЯ І ЗАХОПЛЕННЯ

Понад двадцять років трудиться П. М. Ракович на Запорізькому автозаводі «Комунар» слюсарем механо-складальних робіт. Він не тільки перевищує виробничі завдання, а й добивається випуску високоякісної продукції.

За свою зразкову працю Павло Миколайович нагороджений знаком «Ударник одинадцяті п'ятиріччя».

Ще шість років тому нечуючі автозаводу вперше обрали П. М. Раковича головою своєї первинної організації Товариства. І сьогодні він з честю виправдовує це довір'я. У змаганні первинних організацій УТОГ міста колектив автозаводу неодноразово займав перші місця.

Глухі трудівники рівня-

ються на свого ватажка. Чимало їх, старанних лю-

дей, на підприємстві. Це, наприклад, слюсарі В. Наджос та Р. Радецький, різальник металу М. Коваль та інші.

Павло Миколайович в години дозвілля захоплюється шахами, і, навіть, добився присвоєння першого спортивного розряду.

Але найбільше часу він віддає танцям. На всю Україну славиться запорізький народний танцювальний ансамбль глухих «Славутич». Павло Миколайович — один з провідних його артистів: 30 років пов'язують його з цим творчим колективом.

П. М. Раковичу присвоєно звання лауреата Всесоюзного фестивалю художньої творчості трудящих, а також нагороджено почесним знаком ВЦРПС «За досягнення в самодіяльному мистецтві».

С. МОРДУШЕНКО.
м. Запоріжжя.

ОПЛЕСКИ АРТИСТАМ

У Сімферополі завершилися виступи республіканського театру міміки і жесту «Райдуга». «Свято, яке завжди з тобою» — так назвали свою нову роботу кияни.

Глядачі одразу переконалися, що назва спектаклю цілком виправдовує себе. Впродовж усієї програми в залі не вихали шедри оплески і сміх. Панувала атмосфера свята. Це свідчить про те, що актори знайшли спільну мову з глядачами, той необхідний контакт, без якого немислимий жодний театр.

Особливо хочеться відзначити артистів, котрі виступали у ролі конферансьє. Це вони, головним чином, задавали бадьорий і піднесений тон усьому спектаклю, їх сольні номери були виконані на високому професійному рівні.

Мова танцю складна. Ще важче передати через цей жанр мистецтва всю гаму людських почуттів і емоцій, але актори прекрасно розв'язали це складне завдання. Просто не вірилось, що на сцені люди, по-

збавлені слуху, настільки органічно поєднали музику і хореографію.

Немала заслуга в цьому творчому здобутку колективу належить постановникам, музикантам, перекладачам і декораторам, словом, всім тим, хто не виступав на сцені, але доклав чимало зусиль для створення цієї чудової роботи.

Критерій успіху «Райдуги», — заповнений зал, величезні корзини квітів і, звичайно, бурхливі сердечні оплески.

Є. ЄРШОВ,
учень МПТУ Кримського облпобутуправління.

ТЕМА ЖУРНАЛУ — ТВОРЧИСТЬ ГЛУХИХ

Цікаво, за активною участю всіх присутніх пройшов днями в Запорізькому обласному будинку культури усно-мімічний журнал «Голосом серця», в якому йшлося про успіхи глухих в галузі літератури й мистецтва.

Як відомо, серед нечуючих нашої країни чимало талановитих поетів. Про їх творчість з розширеною інформацією виступила бібліотекар культузакладу В. Г. Яковлева. Вона, зокрема, розповіла про діяльність поета і вченого Бориса Комашинського, теплими словами згадала поетів нашої республіки Миколу Нирова та Ісаака Саложникова. Де-

кілька віршів цих авторів прочитали активісти культузакладу Т. Махіна і А. Філіна.

Директор Будинку культури Олександра Федорівна Іванченко висвітлює тему «Глухі і мистецтво». З цікавістю присутні дізнались про те, що геніальний німецький композитор Л. Бетховен створив ряд своїх безсмертних творів, будучи вже глухим.

Широкі можливості для всебічного і гармонійного розвитку одержали нечуючі за роки Радянської влади, — сказала О. С. Іванченко. — Так, наприклад, глуха Лідія Молчанова — балерина Ленінградського

театру опери і балету імені С. Кірова, нечуюча Марта Грахова — відома кіноартистка. Нині покійний Олександр Остужев, будучи глухим, зумів стати одним з провідних акторів Малого театру у Москві, здобув звання Народного артиста СРСР.

Закінчила свій виступ О. С. Іванченко теплим відгуком про творчу діяльність Республіканського театру міміки і жесту «Райдуга» і самодіяльного народного ансамблю танцю «Славутич».

Завершився усно-мімічний журнал переглядом любительської кінострічки, створеної активістами культузакладу.

С. МАРЧЕНКО.

В колективі — чотири десятиріччя

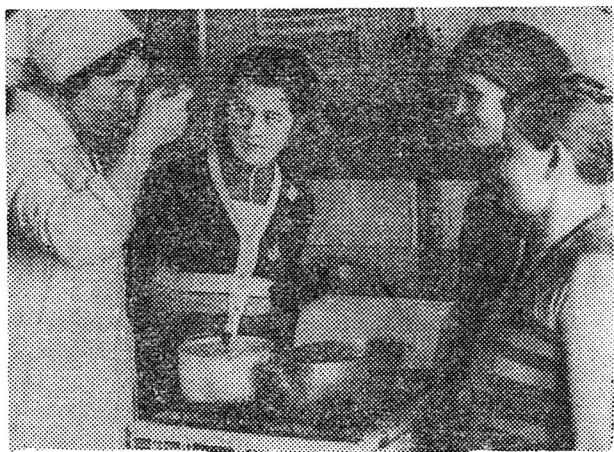
Незабаром на заслужений відпочинок йде ветеран Ворошиловградського УВП Ірина Василівна Зимницька. Не хочеться розлучатися з цією привітною і доброю жінкою, котра стільки сил, енергії і досвіду віддала рідному підприємству. Близько 40 років свого життя вона присвятила нашому Товариству. Висококваліфікований перекладач, умільний організатор — такою ми знаємо Ірину Василівну.

Беззмінний секретар бюро первинної організації УТОГ,

вона бездоганно обслуговувала глухих, приходячи в разі потреби їм на допомогу у будь-який час. Самовідданість у роботі, невичерпна енергія, чуйність — ці риси характеру найбільш властиві цій прекрасній трудівниці.

Велике спасибі, Ірину Василівно, за вашу працю. Великого щастя вам, здоров'я і довголіття.

Т. КЛІЛЬ,
голова бюро первинної організації УТОГ Ворошиловградського УВП.

Вихователь гуртожитку Івано-Франківського УВП Ганна Яківна Попадинець (ліворуч) куштує чи смачно приготували спільний обід молоді трудівниці Ганна Юзевич, Юлія Лопушинська і Тетяна Палій.
Фото І. ЩЕРБАНЮКА.

ФІЗКУЛЬТУРА І СПОРТ

НА ГОЛУБИХ ДОРІЖКАХ

Організовано, на високому спортивному рівні пройшли республіканські змагання з плавання на першість УТОГ, присвячені 50-річчю нашого Товариства.

Першими на старті плавального басейну клубу Чорноморського Червонопрапорного Флоту у Севастополі вийшли жінки. І одразу порадувала добрим результатом своїх вболівальників юна спортсменка з Києва Ганна Литвиненко, котра здобула дві переконливі перемоги на дистанції 100 і 200 метрів вільним стилем, показавши відповідно результати 1 хвилина 15 секунд і 2 хвилини 49,6 секунд.

На вищу сходинку п'єдесталу пошани також двічі піднімався дебютант змагань, майстер спорту з Донецька Микола Пилипенко. Він був поза конкуренцією на дистанції 100 метрів вільним стилем (1.05,2), і лише 5 хвилин 50 секунд йому вистачило, щоб перемогти суперників на дистанції 400 метрів.

В упертій боротьбі на дистанції 100 метрів брасом перемога дісталась киянину Михайлу Поплавку (1.30,5).

Високу швидкість на 100-метровці батерфляем (1.00,8) показав чемпіон Всесвітніх ігор глухих Андрій Гаваза. Найближчий суперник відстав від нього на 12 секунд!

З відмінним результатом (2.01,5) Андрій переміг також на дистанції 200 метрів вільним стилем.

100-метровку на спині найшвидше подолав донецчанин Юрій Бутирін (1.21,8). Найбільш захоплююча і видовищна боротьба розгорнулася в естафетному плаванні 4x100. Серед жінок перемогла дружна команда із Запоріжжя, а серед чоловіків не було рівних киянам.

Загальне перше командне місце завоювали плавці столиці України, друге — спортсмени із Запоріжжя, третє — донецчани.

В. ЛИСИЦИН,
інструктор фізкультури Севастопольського будинку культури УТОГ.

ВІСТІ З ОДЕСИ

УСПІХ ШКОЛЯРІВ

Відбулися змагання з вільної боротьби на першість Одеського облвідділу УТОГ. Перше місце, продемонструвавши зростаючу майстерність і молодечий запал, посіла команда спецшколи-інтернату № 91, яка випередила спортсменів чотирьох виробничих колективів.

В особистому заліку по своїх вагових категоріях перші місця завоювали С. Баширов, О. Печерський, М. Магальяс.

ПІДСУМОК ПЕРШОСТІ

На Одеському виробничо-об'єднанні «Електрик» завершилась особиста першість з настільного тенісу, в якій взяло участь 32 спортсмени.

Серед жінок не було рівних слюсарю-складальниці Г. Чукіній, а серед чоловіків найспільнішим виявився інструментальник С. Губський. Переможців нагороджено грамотами і випелами.

НАТИСК МОЛОДІ

Знову відзначились вихованці спецшколи-інтернату № 91, які на обласній першості з волейболу серед чоловіків посіли перше місце, вигравши всі зустрічі.

Змагання водночас показали, що боротьба була багата цікавістю і напруженістю, якби колективи заводу імені Жовтневої революції, «Пресмашу» і поршневих кілець спромоглися виставити свої команди.

І. КРИКЛИВИЙ.

ПОДВІЙНА ПЕРЕМОГА

У Кіровограді завершилась першість обкому профспілки робітників комунально-побутових підприємств з настільного тенісу. У змаганнях взяло участь 18 команд промислових підприємств області, у тому числі й спортсмени Кіровоградського УВП.

У результаті цікавої і напруженої боротьби команда виробничників у складі В. Тушина, А. Байрачного і В. Тушиної, завдавши у фіналі поразки колективу

«Тепломережі», здобула перемогу і звання чемпіонів області.

А трохи згодом, на обласній першості ДСТ «Спартак», переможцем особистої першості серед чоловіків став Володимир Тушин, який закріпив і підтвердив успіх своєї команди.

В. БРОЯКОВСЬКИЙ,
інструктор фізкультури Кіровоградського облвідділу УТОГ.

ВETERАНИ ДАЛИ БІЙ

Недавно у спортзалі Тернопільського медінституту відбулися змагання з настільного тенісу на першість області серед нечуючих спортсменів.

Цікаво було спостерігати за іграми, в яких взяли участь 65-річний О. О. Гурчик і 60-річний Р. А. Трофимюк. Відзначимо, що обидва вони продовжують трудитися і активно займаються спортом.

І хоча ветерани УТОГ не посіли призових місць, однак деяким молодим любителям малої ракетки склали гідну конкуренцію.

А перше місце в турнірі завоювали вихованці Тернопільської спецшколи-інтернату для глухих дітей.

М. ГУРКОВСЬКА,
перекладач Кременецького міжрайвідділу УТОГ.
Тернопільська область.

Редактор **П. БУЛАТОВ.**

КУДИ ПІТИ ВЧИТИСЯ

ХЕРСОНСЬКЕ МЕДИЧНЕ УЧИЛИЩЕ

ОГЛОШУЄ

Прийом учнів на перший курс в групу глухих та слабочуючих за спеціальністю зубний технік. Строк навчання три роки і шість місяців.

На навчання приймають юнаків та дівчат (глухих і слабочуючих) віком до 30 років, що закінчили 12 класів школи глухих, 10 класів школи слабочуючих або вісім класів масової школи.

До заяви на ім'я директора з зазначенням спеціальності необхідно додати:

1. Документ про освіту (в оригіналі).
2. Автобіографію.
3. Медичну довідку (форма 286).
4. Чотири фотокартки розміром 3x4 (без головного убора).
5. Направлення з облвідділу УТОГ.
6. Витяг з трудової книжки для працюючих.

Свідчення про народження і паспорт пред'являються особисто.

Прийом заяв проводиться з 1 червня до 31 липня, вступні іспити — з 1 по 20 серпня 1983 року з таких предметів: російської або української мови (переказ) і математики (усно).

Особи, що закінчили школу з відзнакою і мають похвальні грамоти, приймаються без вступних іспитів.

АДРЕСА УЧИЛИЩА: 325008, м. Херсон-8, Бериславське шосе, 22.

ПРИЙМАЛЬНА КОМІСІЯ МЕДУЧИЛИЩА.